

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Biežāk konstatētās kļūdas iepirkuma dokumentācijā

Iepirkumu uzraudzības birojs
Kontroles departaments
12/02/2020

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Skaidrojumi, vadlīnijas

- Skaidrojums par biežāk konstatētajām kļūdām ES fondu projektu iepirkumos: <https://www.iub.gov.lv/lv/node/98>
- Iepirkumu pirmspārbaužu veikšanas metodika sadarbības iestādei: <https://www.iub.gov.lv/lv/node/98>
- EK vadlīnijas – norādījumi iepirkumu speciālistiem par to, kā nepieļaut tipiskākās kļūdas:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/public_procurement/2018/guidance_public_procurement_2018_lv.pdf

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Biežāk konstatēto neatbilstību veidi

- Neatbilstoša iepirkuma izziņošana
- Pretrunīga informācija iepirkuma dokumentācijā
- Neatbilstoši izslēgšanas nosacījumi un to pārbaudes kārtība
- Nesamērīgas, diskriminējošas kvalifikācijas prasības
- Neskaidri, pretlikumīgi piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji
- Nepamatotas tehniskās specifikācijas prasības
- Pieprasīta informācija, kas netiks vērtēta
- Neatbilstoša iesniegto piedāvājumu/ pieteikumu vērtēšana
- Neatbilstoši atrunāta iepirkuma līguma grozīšanas kārtība

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iepirkumu sadalīšana būvdarbos

- Būve – kopējais SPSIL 1. pielikumā minēto būvdarbu rezultāts, kas ir pietiekams, lai būve spētu nodrošināt kādu saimniecisku vai tehnisku funkciju
- Lai noteiktu, vai konkrētie darbi veido vienotu būvi, jāizvērtē, vai visi darbi kopā veidotu vienotu ekonomisko (saimniecisko) vai tehnisko funkciju

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iepirkumu sadalīšana būvdarbos

- Elektroapgādes tīkli – savstarpēji savienojami, tiem ir vienas un tās pašas saimnieciskās un tehniskās funkcijas

EST ieskatā konkrētajā lietā šie tīkli veido vienotu ekonomisko un tehnisko funkciju

- Ielu apgaismojuma tīkli – no tehniskā viedokļa raugoties, tiem nav jābūt savstarpēji saistītiem

EST atzīst, ka nav pamata uzskatīt, ka visi šie tīkli veidotu vienotu ekonomisko un tehnisko funkciju

EST spriedums lietā C-16/98 (36., 38.,47., 65.-70.p.)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas prasības

EK nostāja – jebkurš atlases kritērijs, kurš var tikt interpretēts kā diskriminējošs vai nesamērīgs, nav akceptējams un var novest pie finanšu korekcijām.

Pasūtītāju viedoklis – tā kā publisko iepirkumu regulējums tiešā veidā neaizliedz konkrētās atlases prasības, nav tiesiska pamata tās atzīt par neatbilstošām.

Samērīgums līguma priekšmetam nenozīmē, ka automātiski var prasīt iepriekšējo pieredzi līgumā ar identiskiem nosacījumiem (piemēram, FIDIC ietvaros; ERAF līdzfinansēts; ar konkrētiem specifiskiem parametriem un darba apjomiem konkrētā jomā)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas atzīšana

- Ja būvuzraudzības speciālistam profesionālā kvalifikācija iegūta ārzemēs, piedāvājumā jāpievieno kompetentas institūcijas izdots kvalifikācijas atzīšanas dokuments
- Ārvalsts būvdarbu vadītājam piedāvājumā jāiesniedz atzīšanas iestādes izziņa par kvalifikācijas atbilstības pārbaudi (saņemta atļauja)

Uz piedāvājuma/pieteikuma iesniegšanas brīdi var prasīt kvalifikācijas atbilstību apliecinošus dokumentus atbilstoši speciālista valsts (ārvalsts) normatīvo aktu prasībām!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Atsauces uz nacionālajiem normatīvajiem aktiem

- Būvprojekta elektroietaišu daļas vadītājam un elektroietaišu izbūves darbu vadītājam attiecīgi iepriekšējo 3 vai 5 gadu laikā ir jābūt pieredzei vismaz vienā objektā, kurā projektēšanas vai izbūves darbi veikti, ņemot vērā Ministru kabineta 2017.gada 20.jūnija noteikumos Nr.353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” noteiktās prasības attiecībā uz apgaismojumu

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pieredze FIDIC

FIDIC pieredze būvdarbu
līgumā

?

FIDIC pieredze līgumā par
inženiertehniskās
uzraudzības
pakalpojumiem

Jebkurā gadījumā jāpieļauj līdzvērtīgi līgumi; jāapraksta pieredze funkcionāli, minot konkrētas būvuzrauga funkcijas.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Par piegādātāju apvienībām

- Nolikumā jāietver noteikumi, kā apvienībām jāizpilda pieredzes un finanšu prasības

Vai finanšu apgrozījumu var apliecināt visi kopā?

- Visas nolikumā iekļautās kvalifikācijas prasības attiecas uz katru personu apvienības dalībnieku
- Visām personām, uz kuru iespējām piegādātājs balstās (t.sk. katram piegādātāju apvienības dalībniekam), jābūt solidāri atbildīgām par līguma izpildi
- Ja pretendents ir personu apvienība, tās dalībniekiem pirms iepirkuma līguma noslēgšanas jāizveido personālsabiedrība

SPSIL 17 (7); 51 (8); IUB IIK 12.12.2016. lēmums Nr.4-1.2/16-345

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Par finanšu apgrozījumu

- Nosaka ne lielāku par divām paredzamo līgumcenu vērtībām
- Proporcionāli, ja iepirkums sadalīts daļās
- Kopējais finanšu apgrozījums – kopējais uzņēmējdarbībā vai kopējais par vairākiem gadiem?
- Katra gada vai vidējais apgrozījums
- Pārskata gadi – var atšķirties no kalendārajiem gadiem

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas prasības

- **Nesamērīgi** noteiktas pret līguma priekšmetu:
 - ✓ paredzēti ēkas būvdarbi 300 m² platībā, pretendents prasīta pieredze ēkas būvdarbos vismaz 400 m² platībā
 - ✓ iepirkumā, kas dalīts daļās un kurā pretendents var iesniegt piedāvājumu par vienu vai vairākām daļām, kvalifikācijas prasības izvirzītas pret visu kopējo iepirkuma priekšmeta apjomu

Kvalifikācijas prasības

Kā nepamatoti ierobežojošas var tikt uzskatītas prasības par pieredzi:

- **konkrētā valstī/reģionā**
- **konkrētu subjektu pasūtījumos** bez objektīva pamatojuma (piemēram, pasūtītāju PIL vai SPSIL izpratnē, valsts pārvaldes iestāžu, izglītības iestāžu)
- **vairāk nekā 3** līdzvērtīgu objektu būvniecībā, piegāžu veikšanā, pakalpojumu sniegšanā
- projektos/līgumos, **kas finansēti no konkrēta avota (piemēram, ERAF, KF)**
- **latviešu valodas zināšanām** pakalpojuma sniedzējiem (tomēr pieļaujams prasīt īpašos, izņēmuma gadījumos)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pretrunīgas prasības

- **Pretrunīga/neatbilstoša informācija** paziņojumā par līgumu, nolikumā un EIS
- Kļūdas visbiežāk tiek pieļautas, norādot informāciju par:
 - ✓ *līguma izpildes termiņu*
 - ✓ *piedāvājuma izvēles kritērijiem*
 - ✓ *CPV kodiem*
 - ✓ *iepirkuma dalījumu daļās un piedāvājuma iesniegšanas veidu gadījumā, ja iepirkums ir dalīts daļās*
 - ✓ *vai iepirkuma dokumentos ir/nav minēti atlases kritēriji attiecībā uz piegādātāja saimniecisko un finansiālo stāvokli/tehniskajām un profesionālajām spējām*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iepirkumu izziņošana

- Nolikumā un paziņojumā par līgumu ir noteikts, ka iepirkuma priekšmeta CPV kodi ir 71220000–6 (arhitektūras projektēšanas pakalpojumi), 71320000–7 (inženiertehniskās projektēšanas pakalpojumi), 71248000–8 (projekta un dokumentācijas uzraudzība). Vienlaikus iepirkuma dokumentācijā ir norādīts, ka konkrētā iepirkuma priekšmets ir skolas un sporta ēkas būvprojekta izstrāde, būvniecība un autoruzraudzības pakalpojumu sniegšana.

Iepirkuma dokumentācijā jāietver iepirkuma priekšmetam atbilstošākais CPV kods vai kodi. Vienlaikus jāņem vērā SPSIL 1.panta 4.punkta regulējums, kas paredz, ka publisks būvdarbu līgums ir iepirkuma līgums, kura priekšmets ir šā likuma 1.pielikumā minēto būvdarbu veikšana vai projektēšana un attiecīgo 1.pielikumā minēto būvdarbu veikšana; attiecīgi kā iepirkuma galvenais CPV kods būtu nosakāms tāds CPV kods, kas ir saistīts ar būvdarbu veikšanu.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iepirkumu izziņošana

- Ja iepirkums ir dalīts daļās, neatbilstoši aizpildīta informācija paziņojumā par to, kā jāiesniedz piedāvājums, vai pretrunīgi norādīta informācija iepirkuma dokumentācijā un paziņojumā.
- Iespējamie varianti, kā iesniegt piedāvājumu:
 - ✓ tikai vienu daļu
 - ✓ visām daļām (*piedāvājums jāiesniedz par visām daļām, līguma slēgšanas tiesības var tikt piešķirtas katrā daļā citam piegādātājam; var noteikt maksimālo daļu skaitu, kas var tikt piešķirtas 1 piegādātājam*)
 - ✓ par maksimālo daļu skaitu; paziņojumā tiek norādīts precīzs daļu skaits; piedāvājums iesniedzams par vienu vai vairākām daļām; var paredzēt maksimālo daļu skaitu, kurās 1 piegādātājs var iesniegt piedāvājumu; var noteikt maksimālo daļu skaitu, kas var tikt piešķirtas 1 piegādātājam

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iepirkumu izziņošana

- Iepirkuma procedūras grozījumu uzskatīšana par precizējumiem;
- Ar atbildēm uz piegādātāju jautājumiem nereti faktiski tiek nevis precizēta, bet grozīta iepirkuma dokumentācija.

!!! Veiktās izmaiņas iepirkuma dokumentācijā/pasūtītāja sniegtā papildu informācija ir uzskatāma par precizējumiem vienīgi tādā gadījumā, ja tai pēc būtības ir tikai precizējošs raksturs (piemēram, ja pasūtītājs, atbildot uz pretendenta uzdoto jautājumu, *izskaidro* kādu iepirkuma dokumentācijā noteikto prasību, nemainot tās saturu pēc būtības).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iepirkumu izziņošana

- Tehniskajā specifikācijā ir noteikts, ka autobusiem jānodrošina akumulatoru bateriju uzlādes sistēma, kura tiek darbināta no 220 V sprieguma elektroenerģijas tīkla, un komplektācijā jābūt iekļautam pieslēguma kabelim; tāpat jānodrošina EUS balansēšanas sistēma, tā tiek nodrošināta no 220 V sprieguma elektroenerģijas tīkla un komplektācijā jābūt iekļautam pieslēguma kabelim.
- Piegādātājs lūdz sniegt skaidrojumu, vai tiks akceptēts tāds piedāvājums, kur minēto funkciju darbība tiks nodrošināta ar 1 elektriskā pieslēguma kabeli, ko pasūtītājs apstiprināja.

Vai šādā gadījumā konstatējama problēma?

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Izslēgšanas noteikumi

➤ Nolikumā ietver:

1) SPSIL 48 (1) noteiktos pretendentu izslēgšanas gadījumus un to pārbaudes kārtību

vai

2) atsauci uz SPSIL 48 (1) un norādi, ka pretendentu izslēgšanas gadījumi tiks pārbaudīti SPSIL 48.pantā noteiktajā kārtībā → **ieteicamais variants.**

➤ Neiekļaut **normatīvajos aktos neparedzētus** izslēgšanas nosacījumus, **nepaplašināt** normatīvajos aktos paredzētos izslēgšanas nosacījumus!

➤ Neattiecināt **uz personām, uz kurām likums neparedz attiecināt!**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji

- *Tiek vērtēta iepriekšējā sadarbības pieredze ar pasūtītāju*
- *Tiek vērtēts, cik lielā apjomā darbu izpildei tiek piesaistīti apakšuzņēmēji*
- *Tiek vērtēts saistību izpildes nodrošinājuma veids*

Pasūtītājam jāvērtē, vai noteiktie piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji ir konkurenci nepamatoti ierobežojoši, saistīti ar līguma priekšmetu, proti, raksturo piedāvājuma saimniecisko izdevīgumu, un ir objektīvi salīdzināmi vai izvērtējami.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji

- *Nav ieteicams* vērtēšanas kritērijos izmantot nekonkrētus, objektīvi nesalīdzināmus un neizvērtējams jēdzieni (piem., “izsmeļošs”, “izvērstš”, “detalizēts” apraksts); vēlams norādīt minimālos kritērijus, kādos gadījumos pretendenta sniegtā informācija tiks vērtēta kā izsmeļoša, detalizēta u.tml.
- *Vērtēšanas kritērijā “Rezerves daļu pieejamība” īsākajam rezerves daļu piegādes termiņam tiks piešķirts maksimālais punktu skaits (5 punkti), pārējiem – proporcionāli mazāks.*

Pretendenti ar mērķi saņemt maksimālo punktu skaitu var piedāvāt neizpildāmi īsu rezerves daļu piegādes termiņu. Risinājums?

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji

- Kā piedāvājuma izvērtēšanas **kritēriju nevar vērtēt pretendenta kvalifikāciju** (pieredzi). **Var vērtēt personāla (speciālistu) kvalifikāciju** (izglītību, pieredzi) arī tad, ja tā ir prasīta kā minimālā atlases prasība, tomēr nevar tikt vērtēti tie paši aspekti.

*Piemēram, ja kā minimālā atlases prasība speciālistam ir izvirzīta **3 gadu pieredze**, tad kā piedāvājuma izvērtēšanas kritēriju ar punktiem **nevar vērtēt lielāku pieredzi, piem., 4 vai 5 gadu pieredzi** (tas pats attiecas uz projektu skaitu).*

Tomēr papildus var vērtēt izglītības vai kvalifikācijas citus aspektus, piemēram, kā minimālā prasība ir izvirzīta juridiskā izglītība, bet cita veida papildu izglītību varētu vērtēt papildus ar punktiem izvērtēšanas kritērija ietvaros.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Citi nosacījumi

Iepirkuma dokumentācijā nav paredzētas:

- *tiesības vienpusēji atkāpties no līguma izpildes*, ja līgumu nav iespējams izpildīt tādēļ, ka līguma izpildes laikā ir piemērotas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu un kapitāla tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas.

!!! Jānosaka iepirkuma līguma projektā (Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11¹ (5)).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Citi nosacījumi

- *Kandidātu atlases nolikumā (slēgtā konkursā) prasīts pieteikumā norādīt visus apakšuzņēmējus, kuriem plānots nodot vismaz 10 % no kopējā līguma darbu apjoma, norādot tiem nododamo darbu apjomu (% no būvniecības kopējās cenas).*

Kandidātu atlases posmā kandidātam var būt ierobežotas iespējas norādīt šo informāciju, turklāt, iesniedzot piedāvājumu divposmu procedūras otrajā posmā, pretendents varētu arī norādīt atšķirīgu informāciju.

Ja prasība tiek saglabāta, nepieciešams norādīt, ka attiecīgā informācija var tikt iesniegta, ciktāl tā ir zināma, vai arī norādīt, ka tā ir iesniedzama slēgta konkursa otrajā posmā.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Citi nosacījumi

- Noteikts, ka pretendentam ir tiesības piedāvāt ekvivalentus (līdzvērtīgus) izstrādājumus un materiālus, saskaņojot to ar pasūtītāju.

Līguma izpildē citu materiālu izmantošana būtu pamatota, ja izpildītājam nav iespējams izmantot piedāvājumā norādītos materiālus šādos gadījumos:

- *piem., no izpildītāja objektīvi neatkarīgu apstākļu dēļ*
- *ja, aizvietojojt materiālus, iespējams paaugstināt līguma kvalitāti (jāņem vērā SPSIL 66 (5))*
- *jaunu materiālu pieejamība, līguma izpildes laikā mainoties tehnoloģijām un risinājumiem (jāņem vērā SPSIL 66 (5))*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Paldies par uzmanību!

Iepirkumu uzraudzības birojs
Kontroles departaments

pasts@iub.gov.lv

www.iub.gov.lv

<https://www.facebook.com/IUB.GOV.LV/>